

Nauczyciel zdolnych uczniów

Lokalizacja: ulica Mostowa

Na rogu ulicy Mostowej i Ciasnej znajduje się duży dom, w którym młody Samuel Bogumił Linde udzielał korepetycji zamożnej toruńskiej pannie, Ludwice Fengerównie. Z budynkiem tym związane są również losy dwóch innych znanych osób, wspomnianych na pamiątkowych tablicach umieszczonych na ścianie Domu Fengerów. Obaj upamiętnieni nimi panowie byli w młodości uczniami Lindego, obaj używali tego samego imienia. Co to za imię?

Z książką przy Książnicy

Lokalizacja: ulica Słowackiego 8

Książnica Kopernikańska to miejsce przechowywania wielu cennych pamiątek po Samuelu Bogumile Lindem. W tutejszych zbiorach zachował się jego portret, adresowane do niego listy oraz książki, które przekazywał toruńskim bibliotekom. W 1976 roku przed budynkiem Książnicy ustawiono okazały pomnik uczonego. Przeczytaj inskrypcję na cokole pomnika i przepis z niej te litery, które znajdują się bezpośrednio nad datami życia Lindego.

Ekonomia Gimnazjum Akademickiego

Lokalizacja: Widoczny na il. fragment ul. Piekary

Kroki nastoletniego Lindego często prowadziły na ulicę Piekary. Przy niej, w dawnej bursie zwanej ekonomicą, mieściło się od 1724 roku toruńskie Gimnazjum Akademickie. Linde był uczniem tej szkoły w ostatnich latach swego pobytu w Toruniu. Łatwo rozpoznasz budynek ekonomii – znajduje się na nim pamiątkowa, odlana z metalu tablica informująca o historii gmachu. Zanotuj poniżej czwarte z kolei słowo zapisane w inskrypcji, która widnieje na tej tablicy.

Odwiedziłeś wszystkie miejsca? Świetnie!

Teraz ułóż oznaczone liczbami litery w odpowiedniej kolejności:

Dziękujemy za wykonanie wszystkich zadań!

Chcesz sprawdzić, czy nie popełniłeś błędu?
Prześlij odpowiedź na końcowe hasło na adres
tomito@poczta.onet.eu

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Torunia

Quest opracował: Michał Targowski

Zrealizowano dzięki wsparciu
Gminy Miasta Toruń

ŚLADAMI SAMUELA BOGUMIŁA LINDEGO W TORUNIU

QUEST

czyli karta zadań
dla miłośników zagadek
i poszukiwaczy przygod

Zapraszamy Cię do wspólnej zabawy w odkrywanie toruńskich śladów Samuela Bogumiła Lindego! Karta, którą trzymasz w ręku, zaprowadzi Cię do siedmiu miejsc związanych z pochodzeniem, dzieciństwem i młodością tego wybitnego torunianina. Rozglądaj się uważnie! Podążaj dokładnie za spisanyymi na karcie wskazówkami i rozwiąż zagadki, które pomogą Ci odgadnąć końcowe hasło.

Samuel Bogumił Linde przyszedł na świat w 1771 roku w Toruniu jako syn pochodzącego ze Szwecji ślusarza Jana Lindego i Barbary z domu Langenhan. Po ukończeniu toruńskich szkół, w tym słynnego Gimnazjum Akademickiego, udał się w 1789 roku na studia do Lipska, gdzie rozpoczął naukę przygodę z językiem polskim. W późniejszych latach, żyjąc najpierw w Wiedniu (1794-1803), a później w Warszawie, opracował i wydał pionierski, sześciotomowy *Słownik języka polskiego*, który przyniósł mu uznanie w całej Europie. Linde zastąpił również dzięki wielu innym osiągnięciom – był organizatorem i rektorem Liceum Warszawskiego (jego uczniami byli m.in. Fryderyk Chopin i Zygmunt Krasiński), współorganizatorem Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego i pierwszym dyrektorem uniwersyteckiej biblioteki w Warszawie. Działał także jako poseł na sejm, tłumacz polskiej literatury na język niemiecki i przywódca polskich ewangelików. Za swoje zasługi otrzymał wiele tytułów naukowych i szlachectwo. Rodzinne miasto już w 1844 roku przyznało mu tytuł Honorowego Obywatela. W 1976 roku w Toruniu odsłonięty został jedyny w Polsce pomnik Samuela Bogumiła Lindego.

2

Miejsce urodzin Lindego

Lokalizacja: ul. Królowej Jadwigi

Dom rodziny Lindów, w którym w 1771 r. urodził się Samuel Bogumił Linde, stał na rogu dzisiejszych ulic Mała Garbary i Królowej Jadwigi. Oryginalny budynek nie zachował się do dzisiaj, ale z łatwością znajdziesz jego miejsce, zajęte przez elegancką kamienicę. W jej ścianę wmurowano w 2007 roku tablicę pamiątkową poświęconą twórcy *Słownika Języka Polskiego*. Wczytaj się w zamieszczoną na niej inskrypcję i znajdź słowo, które nie zawiera żadnej litery występującej w imieniu SAMUEL.

Oryginalny budynek nie zachował się do dzisiaj, ale z łatwością znajdziesz jego miejsce, zajęte przez elegancką kamienicę. W jej ścianę wmurowano w 2007 roku tablicę pamiątkową poświęconą twórcy *Słownika Języka Polskiego*. Wczytaj się w zamieszczoną na niej inskrypcję i znajdź słowo, które nie zawiera żadnej litery występującej w imieniu SAMUEL.

Wpisz je poniżej:

□ □ □ □ □ □ □ □
14 9 17 6 15

Piernikarka

Lokalizacja: obok miejsca urodzin Lindego

Młody Samuel Bogumił Linde dorastał w okolicy zamieszkiwanej przez wielu rzemieślników. Warsztat ślusarski jego ojca położony był blisko domów zajmowanych przez toruńskich piernikarzy. Pamięć o nich przywołuje rzeźba toruńskiej piernikarki sąsiadująca z miejscem urodzin Lindego. Przyjrzyj się jej dobrze! W sercu wyryte ma imię, które potrzebne jest do rozwiązania questu.

Zapisz je poniżej:

□ □ □ □ □
4 16 18

3

Roztargniona przekupka

Lokalizacja: Rynek Nowomiejski

Jako młody chłopiec Samuel Bogumił Linde często bywał na nowomiejskim rynku. W jego czasach stał tu jeszcze średniowieczny ratusz Nowego Miasta Torunia, który był użytkowany w XVIII w. jako kościół luterański. Tu Samuel otrzymał chrzest i uczestniczył w niedzielnych nabożeństwach. W dni powszednie rynek wokół kościoła funkcjonował jako targ. Dorastający Linde na pewno nie raz spacerował tu między straganami i zachwalającymi swoje towary handlarzami.

Stary gmach ratusza rozebrano jeszcze za życia Lindego. Jego miejsce zajął zachowany do dzisiaj kościół. Przy nim odnajdziesz rzeźbę przekupki, która przypomina o dawnej handlowej funkcji nowomiejskiego rynku. Popatrz na nią i zobacz, co się dzieje!

Przekupka zagadała się tak bardzo, że za chwilę z koszyką wypadnie jej...

□ □ □ □ □ □
21 5

W drodze do szkoły

Lokalizacja: do odgadnięcia

Samuel Bogumił Linde nie miał daleko do swojej pierwszej szkoły. Wystarczyło tylko wyjść z domu, pobiec w stronę Rynku Nowomiejskiego, skręcić w lewo przy Apteczce pod Lwem i dojść do najbliższego skrzyżowania. W tym samym miejscu również dziś odbywają się lekcje i wykłady. Przejdź szkolną ścieżką Samuela i rozglądaj się dobrze! Na jednej z kamienic zobaczysz rzeźbę czworonoga, który nie chce patrzeć w stronę aptecznego lwa. Cóż to za zwierzak?

□ □ □ □ □
1 8

4